

ת"פ 19499/08/18 - מדינת ישראל נגד יוסף לוגסי - בעצמו

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 19499-08-18 מדינת ישראל נ' לוגסי

לפני	כבוד השופטת שרית זמיר
מאשימה	מדינת ישראל
	ע"י ב"כ עו"ד דודג' ג'נט
נגד	יוסף לוגסי - בעצמו
נאשם	ע"י ב"כ עו"ד תמי אולמן

גזר-דין

הנאשם הורשע, על פי הודייתו, במסגרת הסדר טיעון, בעובדות כתב-אישום מתוקן בעבירה של הריגה - עבירה לפי סעיף 298 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**").

על פי עובדות כתב-האישום המתוקן בו הודה הנאשם, בתאריך 16.05.18 עובר לשעה 03:40 הגיעו לואיס בג'ראנו (יליד 1987 אזרח קולומביה) (להלן: "**המנוח**") ורומן איבניק (להלן: "**רומן**") אל רחוב שטרית בתל-אביב במסגרת עבודתם כעובדי קבלן של עיריית ת"א העובדים בסימון כבישים (להלן: "**העובדים**").

טרם תחילת עבודות הסימון והצביעה בכביש לבשו העובדים אפודים כתומים זוהרים והניחו על הכביש ועל רכב המשא עמו הגיעו למקום אביזרי בטיחות ואזהרה, כאמצעי התרעה בפני נהגים על ביצוע העבודות בכביש. ובהם, בין היתר, נצנצים כתומים הזוהרים בחושך שהונחו על גבי רכב המשא, מוט ברזל ועליו תאורה, שורת קונוסים זוהרים כתומים שחסמו את המשך תנועת כלי הרכב בנתיבים בהם בוצעו עבודות הצביעה, ותמרור תנועה (205) לצורך הפניית הרכבים החולפים מנסיעה בנתיבים בהם בוצעה העבודה, אל הנתיב השמאלי בלבד.

בתום הנחת אביזרי הבטיחות והאזהרה החלו העובדים במלאכת הסימון, והמנוח ניגש אל צדו השמאלי של רכב המשא, שחנה בנתיבים בהם בוצעה העבודה, במטרה להביא תבנית צביעה.

באותה העת נהג הנאשם ברכבו והתקרב אל מקום הסימון והצביעה בכביש, במהירות שאינה פחותה מ-100 קמ"ש. במהלך נהיגתו סטה הנאשם מנתיב לנתיב, התעלם משלל אמצעי הבטיחות והאזהרה אותם הניחו העובדים, ופגע, בעוצמה רבה, במנוח שכאמור עמד בצדו השמאלי של רכב המשא.

כתוצאה מעצמת המכה נהדף המנוח על שמש קדמת הרכב והוטל אל עבר חלקו השמאלי של הכביש, בצומת הסמוכה, כשהוא סובל מפגיעה רב-מערכתית קשה, שהביאה בסופו של דבר למותו.

בבדיקה שנערכה לנאשם נמצא כי נהג ברכב בהיותו שיכור, עת בדמו נמצא אלקוהול בריכוז של 134 מ"ג.

בחיפוש שנערך בתיקו האישי של הנאשם נמצא כי הוא מחזיק בסם מסוכן מסוג קנאביס במשקל 0.26 גר' נטו.

בהתאם להסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים, בעקבות הליך גישור שהתנהל בפני מותב אחר, הודה הנאשם בעובדות כתב-האישום המתוקן והורשע על פי הודאתו.

הוסכם כי טרם הטיעונים לעונש יתקבל תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם.

אשר לעונש, הסכימה המאשימה להגביל עתירתה העונשית לעונש מאסר בפועל בן 7.5 שנים ולצדו מאסר על תנאי, ופיצוי למשפחת המנוח.

ההגנה לא הוגבלה בטיעוניה.

הוסכם בין הצדדים כי במסגרת העונש יפסל רישיון נהיגתו של הנאשם לצמיתות.

בהתאם להסכמה שגובשה בין הצדדים נשלח הנאשם לקבלת תסקיר מאת שירות המבחן.

תסקיר שירות המבחן

מהתסקיר עולה כי הנאשם בן 38, רווק, מתגורר בבית הוריו ועובד בעבודות שיפוצים.

הנאשם סיים 12 שנות לימוד וגויס לצה"ל בגיל המתאים, אך נוכח מצוקה כלכלית משפחתית ביצע עריקות, ריצה עונש מאסר בכלא צבאי ופוטר בתום שירות של שנתיים בגין אי-התאמה.

שירות המבחן סוקר בהרחבה את הרקע האישי והמשפחתי של הנאשם ומציין כי הנאשם גדל במשפחה קשת יום, אב המכור להימורים ולאalkוהול, ואם חולה הסובלת בנוסף ממצב נפשי ירוד ומטופלת ע"י גורמי הרווחה מזה שנים רבות. המשפחה סבלה וסובלת ממצוקה כלכלית, רפואית ואישית, וניכר קושי בתפקוד ההורי והמשפחתי.

עוד מפרט התסקיר כי לנאשם אחות צעירה ממנו, גרושה ואם ל-2 קטינים משני אבות שונים, המתגוררת עמו ועם הוריו, אשר סובלת מקשיים נפשיים ומתקשה בתפקוד תקין. בנסיבות הללו מהווה הנאשם דמות משמעותית ביותר עבור ילדיה של האחות.

הנאשם נעדר עבר פלילי ומגיליון הרשעותיו התעבורתיות עולה כי לחובתו 5 ה"ק, כולן בעבירות ברירת קנס, מתוכן אחת

בגין נהיגה במהירות הגבוהה מהמותר.

אשר לעבירה נשוא כתב-האישום המתוקן, בשירות המבחן תיאר הנאשם כי צרך אלכוהול במהלך בילוי משותף עם חבר. לדבריו מכיר בכך שנסע מעל המהירות המותרת, אולם זוכר רק חלקים מנהיגתו ולא את רגע התאונה. הנאשם התקשה להסביר התנהלותו ברקע לתאונה, כשתופס בחירתו לנהוג תחת השפעת אלכוהול כטעות בשיקול הדעת.

הנאשם ביטא אמפתיה כלפי המנוח ומשפחתו והביע צער על הפגיעה במנוח והנזק שנגרם למשפחתו.

הנאשם מסר כי מאז התאונה מתקשה לחזור לתפקוד יציב ולשמור על יציבות תעסוקתית, סובל מנדודי שינה, מצב רוח ירוד ונוטה להסתגרות.

שירות המבחן התרשם כי לאורך השנים משקיע הנאשם מאמצים להתנהל באופן נורמטיבי ומתפקד, על אף נסיבות משפחתיות מורכבות. כשלצד זאת ניכרת מחויבותו הגבוהה למשפחתו, שעה שהוא מהווה גורם תמיכה משמעותי במסגרתה, הן מבחינת טיפול באחייניו והן מבחינת הסיוע בפרנסה.

שירות המבחן סבור כי הנאשם אינו בעל דפוסים עברייניים או שוליים ואינו מאופיין בדפוסי התמכרות עמוקים.

במכלול הנסיבות הללו מעריך שירות המבחן כי הסיכון להישנות התנהגות פוגענית מצד הנאשם הינו נמוך.

אשר לעונש, מציעה קצינת המבחן כי במסגרת עונש מאסר, במידה ויוטל כזה על הנאשם, יילקחו בחשבון מכלול נסיבותיו האישיות כפי שפורטו בתסקיר, ותינתן המלצת בית-המשפט לגורמי הטיפול בשב"ס לשלבו בטיפול מתאים.

ראיות לעונש

ראיות התביעה

במסגרת שלב הראיות לעונש הגישה המאשימה את גיליון הרשעותיו התעבורתיות של הנאשם (ת/1), את דו"ח הבוחן מתיק החקירה (ת/2) ואת לוח התצלומים שצורף לדו"ח הבוחן (ת/3).

ראיות ההגנה

מטעם הנאשם הוגש דו"ח מאת מנהל השירותים החברתיים בעיריית ת"א (נ/1) והעידה אמו של הנאשם.

מהדו"ח שהוגש עולה כי משפחתו של הנאשם מוכרת ומטופלת במחלקת הרווחה בעירייה מזה שנים רבות. אמו של הנאשם הינה חולה אונקולוגית; מוכרת למערכת בריאות הנפש ומטופלת על-ידה; והמשפחה כולה סובלת ממצוקה כלכלית, אישית ומשפחתית.

אמו של הנאשם תיארה בבית המשפט את המצוקות הרבות מהן סובלת המשפחה, והדגישה את היות הנאשם "עמוד התווך" המשפחתי, הנושא על כתפיו הן את נטל פרנסת המשפחה והן את נטל התמיכה והטיפול באחייניו. האם ביקשה את התחשבות ורחמי בית-המשפט בגזירת עונשו של בנה.

טיעוני הצדדים לעונש בתמצית

ב"כ המאשימה הדגיש בטיעונו את חומרת מעשיו של הנאשם; הנאשם נהג במצב של שכרות, כשבדמו אלכוהול ברמה של פי 2.8 מהמותר, במהירות של 100 קמ"ש, בכביש שהמהירות המותרת בו היא 60 קמ"ש. תנאי הדרך במקום היו טובים, הראות הייתה טובה, וננקטו אמצעי אזהרה ובטיחות רבים ומגוונים, לרבות נצנצים שהונחו על רכב המשא, קונוסים זוהרים, מוט ברזל עם תאורה ואפוד זוהר שלבשו העובדים, כך שניתן היה להבחין בהם בנקל; קרי, מכלול הנסיבות מעצים את מידת אחריותו של הנאשם בגרימת התאונה הקטלנית.

התובע התייחס לעובדה כי אכן מדו"ח הבוחן (ת/2) עולה כי במקום התאונה לא הייתה עגלת חץ, כמתחייב עפ"י הנחיות הבטיחות, אך טען כי אין בעובדה זו כדי להפחית, ולו במעט, ממידת אשמו של הנאשם, שעה שממצאי הדו"ח מעלים כי ניתן היה להבחין במנוח ובמשאית המשא בנקל, אפילו לא הוצבו במקום אמצעי זהירות בכלל, והתאונה נגרמה במובהק בשל העובדה כי הנאשם נהג במהירות מופרזת, כשהוא מצוי תחת השפעת אלכוהול וחושיו אינם מחודדים, ומשכך צומצם באופן משמעותי מרחק הבלימה של רכבו.

ב"כ המאשימה טען כי בתיקים של עבירות מסוג זה ובפרט מקום בו העבירה בוצעה תחת השפעת אלכוהול והביאה לתוצאה הקשה והבלתי הפיכה של קטילת חיי אדם, הצורך בהרתעת הרבים הוא שיקול מרכזי וחשוב, ורק ענישה משמעותית והולמת עשויה להשיג את מטרות הענישה, ובהן, בין היתר, הרתעת עבריינים פוטנציאליים והצלת חיי-אדם.

בהסתמך על פסיקה שהגיש, טען ב"כ המאשימה כי מתחם העונש ההולם לעבירה בנסיבות ביצועה נע בין 6 ל-10 שנות מאסר, ועתר למקם את הנאשם בקרבה לתחתית המתחם ולהשית עליו 7 שנות מאסר בפועל, וזאת בהתחשב בעברו התעבורתי, בהודייה ובנסיבותיו האישיות המורכבות.

ב"כ הנאשם, מנגד, עתרה להסתפק בעניינו של הנאשם בעונש מאסר קצר ביותר.

בטיעוניה בכל הנוגע לנסיבות ביצוע העבירה הדגישה, כי בהתאם לממצאי דו"ח הבוחן (ת/2) אין חולק כי אמצעי הבטיחות בהם נעשה שימוש לשם סגירת אתר העבודה היו לקויים וחסרים, לא תאמו את ההנחיות לביצוע עבודות מסוג זה, הן מבחינת היקף האמצעים והן מבחינת אופן הצבתם, וכי במקום כלל לא הייתה עגלת חץ המחייבת עפ"י הנחיות הבטיחות (סעיף 14' לדו"ח ת/2).

ב"כ הנאשם סבורה כי יש לעובדה זו משמעות לא מבוטלת, בבחינת "אשם תורם", שיש לתת לו ביטוי בגזירת דינו של הנאשם ולהקל בעונש שיוטל עליו.

את הזרקור בטיעוניה הפנתה הסנגורית לנסיבותיו האישיות הקשות של הנאשם שהינו בן למשפחה קשת יום המאופיינת בדינמיקת יחסים מורכבת בין חבריה, כמפורט בהרחבה בתסקיר. לדבריה, חרף התנאים הקשים בהם גדל הנאשם

וכמעט כנגד כל הסיכויים הוא השכיל לבחור בהתנהלות נורמטיבית, נעדר עבר פלילי, עובד ונושא בנטל פרנסת המשפחה ואף נושא באחריות על הטיפול והגידול של 2 אחייניו שרואים בו דמות הורית לכל דבר ועניין.

ב"כ הנאשם הפנתה לממצאי התסקיר בעניינו של הנאשם ולהתרשמות שירות המבחן לפיה הוא אינו מאופיין בדפוסים עבריינים, אינו סובל מהתמכרות לחומרים משני תודעה, ומביע כאב, צער וחרטה מלאים וכנים על מעשיו.

הסניגורית ביקשה להתחשב לקולא בהודייתו של הנאשם שחסכה מזמנו היקר של ביהמ"ש, ובהכרתו וחרטתו על האירוע הטרגי והסבל הרב שנגרם למשפחת המנוח. עוד הוסיפה כי מאז התאונה חייו של הנאשם לא שבו למסלולם, הוא ממשיך לשלם מחיר כבד על האירוע ומצטער מעומק ליבו על האסון הנורא.

תוך שהפנתה לפסיקה מטעמה, ואבחנה את הפסיקה שהוגשה ע"י המאשימה, טענה ב"כ הנאשם כי המתחם לו עתרה התביעה הינו מוגזם ואינו עולה בקנה אחד עם מדיניות הענישה הנוהגת.

מכל מקום טענה כי בהתחשב בעובדה כי מדובר במעידה חד-פעמית מצד הנאשם, באשם התורם שיש לייחס בשל הליקויים באמצעי הבטיחות שהונחו במקום ובנסיבותיו האישיות של הנאשם, יש מקום להסתפק בעניינו בעונש מאסר קצר ככל הניתן.

הנאשם בדברו האחרון הביע צער וחרטה על מעשיו וניכר היה כי צערו על מה שעשה ועל תוצאות מעשיו הוא כן ואמיתי.

דין והכרעה

כמצוות המחוקק בסעיף 40ג(א) לחוק, בקביעת מתחם העונש ההולם את מעשה העבירה שביצע הנאשם, ובהתאם לעקרון המנחה הקבוע בסעיף 40ב לחוק, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירה שבה הורשע הנאשם הינם ערך קדושת החיים, שמירה על בטחונו ושלומו של הציבור, לרבות ציבור משתמשי הדרך, המלחמה בקטל בכבישים והזכות לתנועה חופשית ובטוחה.

באופן כללי ניתן לומר כי תאונות דרכים, בוודאי כאלו הנגרמות תחת השפעת אלכוהול ובשל נהיגה במהירות מופרזת, ומאופיינות בתוצאה קטלנית, הן עבירות שטמונה בהן חומרה אינהרנטית, המצדיקה הטלת עונשים חמורים שיהלמו את חומרת המעשים.

וכך באו הדברים לידי ביטוי בע"פ 570/07 **חיים בן הרוש נ' מד"י**:

"נקודת המוצא של בתי המשפט בגזירת עונשם של מי שהורשעו בהריגה תוך נהיגה, ראוי שתגרוס ענישה מחמירה הנותנת ביטוי לערך של קדושת החיים... כשלעצמי אני סבורה כי אין מאבק נחוש בתאונות הדרכים ללא ענישה מחמירה. חלק ניכר של תאונות הדרכים הן תולדה של מה שמקובל לכנות "הגורם האנושי".

... ענישה הולמת היא חלק אינטגרלי של החינוך לנהיגה נכונה שביסודה כיבוד נוסעים אחרים משתמשים אחרים בדרך, לרבות עוברי אורח תמימים. לפיכך אני רואה בחיוב את המגמה להעלות את רף הענישה בגין עבירות אלה".

אשר לתופעת הנהיגה תחת השפעת אלכוהול כבר נפסק כי:

"תופעת השכרות הולכת ומתרחבת ונוכח עומס התנועה בכבישים - על רקע המספר הגדל והולך של כלי הרכב - שומה על בתי המשפט לתרום את חלקם במאבק הלאומי נגד הקטל בדרכים, בהטלת עונשים משמעותיים על אלה המרהיבים עוז להסיע כלי רכב ברשות הרבים כאשר שכרות מכרסמת ביכולתם לשלוט בה".

(ע"פ 5002/94 איסק נ' מד"י).

עוד נפסק כי:

"לא נקמנות ולא הרצון לרצות איש הם העומדים לנגד עיניו של בית המשפט בבואו לגזור דינו של עבריין, כי אם השאיפה להגשים את התכליות הניצבות בבסיסו של הדין הפלילי, בכללן תכליות ההרתעה והגמול. על בית משפט להרים את תרומתו ולשאת במלאכת המאבק הנחוש בתאונות הדרכים, וזאת באמצעות מתן ביטוי לערך קדושת החיים ע"י הטלת ענישה מחמירה".

(ע"פ 8191/08 ג'בארה נ' מד"י).

פסיקות אלו, שכבר חלפו עליהן שנים רבות, לא רק שלא קהו עם הזמן, אלא הפכו, למרבה הצער, לרלוונטיות ביותר, שכן נגע תאונות הדרכים ממשיך ואף גובר ומכלה כל חלקה טובה.

מידת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה דנן הינה גבוהה מאוד, מוחשית וממשית, לנוכח התוצאה הקטלנית שאין קשה ממנה - מותו של אדם, זאת לצד הנזקים הקשים הנוספים שמן הסתם נגרמו לבני משפחתו של המנוח בעקבות הטרגדיה שפקדה אותם.

בבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובהן הסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה. לא יכול להיות חולק כי בענייננו נסיבות האירוע, כפי שפורטו לעיל מצביעות על חומרתו וזאת נוכח שילוב העובדות בדבר מידת שכרותו של הנאשם, נהיגתו בחריגה מחוקי התנועה ובאופן שאינו תואם את תנאי הסביבה, והתעלמותו מאמצעי הבטיחות והאזהרה שננקטו במקום על אף שיכל היה להבחין בהם, או למצער, בחלקם, ממרחק רב לפנים.

התנהלותו של הנאשם גררה סיכון משמעותי לסביבתו, שלמרבה הצער התממש וגרם לנזק קונקרטי כבד ביותר, למעשה הנורא מכל - אובדן חיי אדם שנקטעו באבחה חדה, וכתוצאה מכך הפגיעה הקשה מנשוא בכל בני משפחתו של המנוח.

הנה כי כן בחוסר האחריות שהפגין הנאשם עת החליט לנהוג תחת השפעת אלכוהול ובמהירות מופרזת, המיט הנאשם הרס וחורבן על משפחה שעולמה חרב עליה באחת.

בהקשר זה לא למותר לציין כי המנוח לואיס בז'רנו ז"ל היה אזרח קולומביאני, בן 31 במותו, שפתיל חייו קופד בחטף. אדם צעיר שעתידו לפניו אשר יצא לעמל יומו, או יותר נכון במקרה שלנו לעמל "לילו", ומצא באחת את מותו המידי והאכזרי, וזאת אך ורק בשל העובדה כי הנאשם אחז בהגה כשהוא שיכור, נסע בכביש עירוני במהירות של 100 קמ"ש ולא הבחין באמצעי הזהירות במנוח ובכלי הרכב, אף על פי שיכל וצריך היה להבחין בהם.

מנגד נתתי דעתי לעובדה כי אין מדובר בתכנון מוקדם לביצוע העבירה ולעובדה שמדו"ח הבוחן (ת/2) עולה כי חלו ליקויים בשימוש באמצעי הבטיחות במקום ובעיקרם העדרה של עגלת החץ.

מדיניות הענישה הנוהגת בעבירה בה הורשע הנאשם מתחשבת בצורך במאבק בנגע תאונות הדרכים שהפכו לרעה חולה בארצנו.

התופעה מחייבת חינוך, מודעות ציבורית, אכיפה ועוד. כאשר מדובר בעבירות תעבורה קטלניות, שומה על בתי-המשפט להעביר מסר ברור, נוקב וחד משמעי באמצעות הטלת עונשי מאסר ההולמים את חומרת המעשים ותוצאותיהם הקשות.

בע"פ 7886/17 אוראל מנו נ' מדינת ישראל [17.6.18] דובר בערעור של נאשם שהורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של הריגה, נהיגה במהירות מופרזת ונהיגה בשכרות. הנאשם איבד שליטה על הרכב בשל נהיגה במהירות מופרזת כשהוא שיכור, ובגופו תוצר חילוף חומרים של סם מסוכן, וגרם למותו של נוסע ברכב. בית משפט קמא קבע מתחם ענישה הולם של ארבע עד עשר שנות מאסר. לקולא התחשב בית המשפט בנסיבותיו האישיות של הנאשם ובמצבו הנפשי בגין התאונה, ולחומרא בעברו הפלילי של הנאשם ובהעדר קבלת אחריות מלאה מצידו על התאונה. הנאשם נידון לשש שנות מאסר, רכיב מאסר מותנה, פסילה למשך 20 שנים ופיצוי בסך של 30,000 ₪ למשפחת המנוח (ת"פ (מחוזי ים) 41944-08-15 מדינת ישראל נ' אוראל מנו [7.9.17]). בהמלצת בית המשפט העליון המערער חזר בו מערעורו והערעור נדחה.

בע"פ 8046/15 אתלאי אדגן נ' מדינת ישראל [18.4.16] דובר בנאשם שהורשע על פי הודאתו בעבירות של הריגה, חבלה חמורה ונהיגה בשכרות. הנאשם נהג לפנות בוקר ברכב כשהוא עייף, ולאחר ששתה מספר משקאות אלכוהוליים, כשריכוז האלכוהול בדמו היה 110 מ"ג, הוא נרדם וסטה לתעלה בצד הדרך, ובכך גרם למותה של נוסעת נוספת. בית המשפט קמא קבע מתחם ענישה הולם שנע בין 4 ל-10 שנות מאסר וגזר עליו חמש שנות מאסר, רכיב של מאסר מותנה, פסילת רישיון נהיגה למשך 12 שנים, פיצויים למשפחת המנוחה ולנפגעת נוספת בסך 50,000 ₪ לכל אחת (ת"פ (מחוזי מרכז) 50235-01-14 מדינת ישראל נ' אדגן [14.10.15]), יצוין, כי מדובר היה בצעיר נורמטיבי, עם שתי הרשעות תעבורה שאינן קשות, שלקח אחריות מלאה על מעשיו. בהמלצת בית המשפט העליון משך המערער את ערעורו לעניין תקופת המאסר (כמו כן, נקבעו תשלומים לעניין יתרת הפיצוי).

ע"פ 398/04 **מדינת ישראל נ' דני בניאשווילי** [20.12.04] עניינו בערעור הנאשם על הרשעתו וחומרת העונש ובערעור שכנגד על קולת העונש. מדובר בנאשם שהורשע בעבירות של הריגה ונהיגה תחת השפעת סם מסוכן ונידון ל-21 חודשי מאסר, מאסר מותנה, ופסילת רישיון נהיגה לשבע שנים. הנאשם סטה מנתיב נסיעתו והתנגש במשאית חונה וגרם למותה של נוסעת ולפציעתם של יתר נוסעי הרכב. הערעור על הכרעת הדין נדחה ועונשו של הנאשם הוחמר לארבע שנות מאסר.

בע"פ 6568/16 **מנהל אסעד נ' מדינת ישראל** [8.1.19] נדחה ערעורו של הנאשם על הרשעתו ועל חומרת העונש שהוטל עליו במסגרת ת"פ 41283-04-12 (מחוזי נצרת) **מדינת ישראל נ' מנהל אסעד** [3.7.16]. הוא הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות של הריגה, מעשה פזיזות תוך נהיגת רכב, נהיגה בשכרות, נהיגה במהירות מופרזת, סטייה מנתיב נסיעה, נהיגה במצב המונע שליטה ברכב ומסכן עוברי דרך, גרימת חבלה לאדם ולרכוש ברשלנות. הנאשם נהג במהירות מופרזת בהיותו שיכור, כשרמת האלכוהול בדמו הייתה 139 מ"ג, ובעת עקומה חדה איבד שליטה על הרכב, סטה והתהפך על גוו. כתוצאה מהתאונה נהרגה נוסעת ברכבו, והנאשם ונוסע נוסף נפצעו. נקבע מתחם ענישה שנע בין שנתיים לשבע שנות מאסר. נגזרו על הנאשם 36 חודשי מאסר ופסילת רישיון נהיגה למשך 12 שנים. יצוין, כי הנאשם טען כי אין קשר בין האלכוהול ששתה לפני התאונה לבין התרחשותה. עוד יצוין, שהנאשם סבל מנזק נפשי בעקבות התאונה. בית המשפט העליון דחה, כאמור, את הערעור, תוך אמירה כי העונש מקל, כי בית משפט קמא מיצה בענישתו הן את מידת החסד, הן את מידת הרחמים, כי ניתן משקל יתר לנסיבותיו האישיות של המערער במכלול שיקולי בית המשפט בגזר הדין.

בע"פ 2594/18 **בדוי נ' מדינת ישראל** [25.3.19] דחה בית המשפט העליון ערעור של הנאשם על העונש שנגזר עליו בגין הרשעתו, לאחר ניהול הוכחות, בביצוע עבירות של הריגה, נהיגה תחת השפעת משקה משכר, נהיגה בשכרות, אי ציות לרמזור אדום וגרימת חבלה של ממש. המערער היה מעורב בתאונה שנגרמה בעקבות כך שהוא נכנס לצומת באור אדום, בהיותו שיכור, ובמהירות בלתי סבירה, דבר שהוביל להתנגשות עם רכבה של המנוחה, שנהרגה כתוצאה מכך. ריכוז האלכוהול בדמו היה 76 מ"ג. הוטלו עליו עונשים הכוללים 5 שנות מאסר בפועל, מאסרים מותנים, 12 שנות פסילה בפועל, קנס כספי ופיצוי כספי לעזבון המנוחה, בסך 25,000 ₪. מדובר היה בצעיר, נעדר עבר פלילי, שהחל בתהליך שיקום לאחר הרשעתו.

בע"פ 7066/13 **אלמליח נ' מדינת ישראל** [22.12.15], נדון ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של הריגה, חבלה חמורה, נהיגה בשכרות (שקמה מכוח סירוב להיבדק לשרידי אלכוהול) ונהיגת רכב בקלות ראש. הנאשם הסיע 6 נוסעים ברכב, שבו מותרת נסיעתם של 5 נוסעים בלבד, כשרובם אינם חגורים, וזאת כשהוא שיכור ועייף וחבריו אף הזהירו אותו לבל ינהג במצב זה. בית משפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין ארבע לעשר שנות מאסר, ונגזרו עליו שש שנות מאסר, תוך התחשבות בכך שהנאשם עצמו נפצע בתאונה, לצד מאסר מותנה, 20 שנות פסילה ופיצוי למשפחת המנוח בסך 20,000 ₪. בית המשפט אף העיר, כי היה על המאשימה לעתור לעונש חמור יותר, וזאת לנוכח הצורך להחמיר בענישה בעבירות הריגה בתאונות דרכים. הערעור שהוגש לבית המשפט העליון נדחה.

בע"פ 7901/13 **איאד סלוטה נ' מדינת ישראל** [9.6.15] נדון עניינו של נאשם שהורשע בעבירות של הריגה, נהיגה תחת השפעת משקה משכר, נהיגה בשכרות, סטייה מנתיב נסיעה, נהיגה במהירות מופרזת ונהיגה במהירות בלתי

סבירה. הנאשם נהג במהירות של כ-95 קמ"ש, ובצאתו מעקומה החל "להסתבסב" עם רכבו, סטה למסלול הנגדי והתנגש ברכב אחר. כתוצאה מהתאונה נהרגו נוסע שהיה ברכבו של הנאשם והנהג ברכב השני והנאשם נפצע. כשעתיים לאחר התאונה נמצא בדמו של הנאשם ריכוז אלכוהול של 94 מ"ג. נגזרו עליו שש שנות מאסר, מאסר מותנה, פסילת רישיון נהיגה למשך 20 שנים ופיצוי משפחות הקורבנות בסך של ₪ 50,000 כל אחת. הערעור על חומרת העונש נדחה.

בע"פ 3214/13 דימטרי קלשניקוב נ' מדינת ישראל [2.10.14], הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בעבירות של הריגה, נהיגה תחת השפעת משקה משכר, סטייה מנתיב נסיעה, מהירות בלתי סבירה ונהיגה ללא פוליסת ביטוח בת-תוקף. הנאשם נהג ברכב לאחר שתיית משקאות אלכוהוליים במידה שעולה כדי נהיגה בשכרות, סטה ממסלולו ואיבד שליטה על הרכב, שעלה על אי תנועה בנוי והתנגש בעמוד רמזור ובעמוד תמרור. כתוצאה מכך, אחד מחבריו של הנאשם שנסע עמו ברכב נהרג והנאשם עצמו נפצע. נגזרו עליו 52 חודשי מאסר, מאסר מותנה, פסילת רישיון נהיגה למשך 12 שנים ועונשים נלווים. בית המשפט התחשב בגילו הצעיר של הנאשם, נסיבותיו המשפחתיות ועדויותיהם של עדי אופי מטעמו. מנגד, נשקלו חומרת העבירות, תוך התייחסות לשיקולי הרתעה וגמול. בית המשפט העליון דחה את הערעור, חרף התרשמותו ממאמצי השיקום של הנאשם, מחרטתו ונטילת האחריות, שכן כלל שיקולים כבר נלקחו בחשבון בגזר דינו של בית משפט קמא.

מהאמור לעיל עולה כי פסיקת בית-המשפט העליון מבטאת מסר ברור באשר לענישה הראויה והמתחייבת בעניינו של מי שנוהג בשכרות ותוך הפרת כללי התנועה וגורם למותו של אדם. אמנם בפסיקה קיים מנעד רחב של עונשים הנובע מאבחנות חיוניות שנעשות לגבי נסיבות מחמירות יותר או מקלות יותר, אך ככלל נוהגים בתי-המשפט במדיניות ענישה מחמירה נוכח הקטל המשתולל בדרכים ותוצאותיו ההרסניות.

מכל האמור סבורני כי מתחם העונש ההולם לעבירה בה הורשע הנאשם שלפניי בנסיבותיה נע בין 4 ל-8 שנות מאסר בפועל, ולצידן מאסר על תנאי, פסילה ארוכת שנים מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה, ופיצוי למשפחת המנוח.

טרם אסיים פרק זה שעניינו קביעת מתחם העונש ההולם אציין כי בטיעוני העונש טענה ב"כ הנאשם כי בקביעת מתחם העונש ההולם יש לתת את הדעת לשינוי המשמעותי שחל בנוגע לענישה המירבית בעבירת ההמתה בה הורשע הנאשם, כעולה מתיקון חוק העונשין שעניינו הרפורמה בעבירות ההריגה (תיקון 137, ס"ח 2779), אשר קבע עונש מקסימלי של 12 שנות מאסר בגין עבירה של הריגה בקלות דעת (בה היה מורשע הנאשם לו כתב האישום בעניינו היה מוגש כיום). ב"כ הנאשם סבורה כי יש להתחשב בשינוי התפיסה של המחוקק בבואנו לגזור את דינו של הנאשם, באופן שיש בתיקון כדי להשפיע על מתחם הענישה ועל הענישה בפועל ולהקטין.

אכן לאחרונה תוקן חוק העונשין והעונש המקסימלי שנקבע לצד העבירה המקבילה לזו בה הורשע הנאשם, היא עבירת ההריגה "בקלות דעת" הועמד על 12 שנות מאסר, חלף 20 שנה שהיו קודם לכן. לכאורה, ועל פי ההיגיון הפשוט, הפחתת העונש המקסימלי באופן משמעותי, אמורה להשליך על מתחם העונש ההולם ובעקבותיו על קביעת העונש המתאים בתוכו.

יחד עם זאת בחינה מעמיקה של אשר עמד בבסיס השינוי החקיקתי בנוגע לענישה מעלה כי היה זה רף הענישה המקובל בבתי המשפט בעבירות דומות, והצורך להתאים את העונש הקבוע בחוק לענישה הנוהגת.

לעניין זה ראה דברי ההסבר בהצעת החוק ולפיהם:

"מוצע לקבוע עבירה של גרימת מוות של אדם כאשר היסוד הנפשי של הנאשם כלפי התוצאה הקטלנית הוא קלות דעת. קלות דעת מוגדרת בסעיף 20(א)(2)(ב) לחוק העונשין כנטילת סיכון בלתי סביר לאפשרות גרימת תוצאות המעשה, מתוך תקווה להצליח למנען. לפי הדין הקיים, גרימת מוות בקלות דעת נכללת בעבירת ההריגה. ההצדקה לקביעת עבירה חדשה זו מבוססת על הפער הניכר בין מידת אשמתו של מי שממית תוך אדישות לאפשרות גרימת המוות, לבין מי שמקווה שהתוצאה הקטלנית לא תתרחש, אף על פי שהוא מודע לאפשרות התרחשותה, קרי קל דעת. מוצע לקבוע כי העונש בצד עבירה זו יעמוד על שנים עשר שנות מאסר, עונש שהוקל בצורה ניכרת מהעונש הקבוע היום בצד עבירת ההריגה. עונש מירבי זה מבטא מדרג ראוי בין עבירת ההמתה באחריות מופחתת לבין העבירה של גרימת מוות ברשלנות בנסיבות מחמירות, שב מצד אחד הוא עולה בקנה אחד עם העונשים שבתי המשפט נוהג לגזור בעבירות הריגה בנסיבות של תאונות דרכים (ההדגשה שלי - ש.ז.), מקרים שבהם מטבע הדברים היסוד הנפשי הוא, ככלל, קלות דעת, ומצד שני הוא מאפשר לגזור עונש הולם במקרים חמורים של המתה בקלות דעת, כגון מקרים שבהם ההמתה בוצעה תוך הפעלת אלימות כלפי הקורבן".

וכן ראה דו"ח הצוות לבחינת יסודות עבירת ההמתה משנת 2011, לעניין "המתה בקלות דעת". בדו"ח התייחסות לכך שבדין הקיים "מקצת ממעשה ההמתה בתאונות הדרכים הם מקרי גבול מובהקים בין עבירת ההריגה לבין העבירה של גרימת מוות ברשלנות. ואכן, עונשי המאסר המוטלים על נאשמים המורשעים בהריגה בנסיבות של תאונות דרכים, הינם קלים יחסית. הצוות סבר כי ראוי ליצור מדרג נפרד למעשה המתה בקלות דעת, בין היתר מתוך הערכה כי חלק, ואולי אף רוב, המקרים של תאונות דרכים חמורות, שהיו מוגדרים כהריגה, יכללו בהגדרה זו - וכי כך ראוי... הצוות התלבט בשאלת העונש הראוי לעבירת ההמתה בקלות דעת. מצד אחד, המקרים של תאונות דרכים והעונשים אותם מטילים בתי המשפט על המורשעים בביצוע הריגה בנסיבות של קלות דעת, מובילים למסקנה כי ראוי לקבוע לעבירה זו עונש מרבי שהוא קל באופן ניכר מהעונש הקבוע כיום בצד עבירת הריגה. מצד שני, ישנן דוגמאות למצבים אחרים של המתה בקלות דעת, המחייבים תגובה עונשית חמורה הרבה יותר. מצבים כאלה ייתכנו, למשל, במקרים בהם ההמתה נלוותה לעשייה עבריינית אחרת...".

נוכח האמור סבורני כי אין בתיקון המדובר ובשינוי העונשי בחקיקה כדי להצדיק שינוי במתחמי העונש ההולם וכפועל יוצא מכך בענישה, בהשוואה לאלו שהוטלו בנסיבות דומות בעבירת הריגה טרם התיקון.

דומה כי השינוי העונשי נועד להתאים את החקיקה לענישה הנוהגת בפועל בבתי-המשפט ולא נועד על מנת להפחית את רף הענישה.

קביעת העונש בתוך המתחם

בגזירת העונש ההולם את מעשי הנאשם שבפניי, יש מקום להתחשב בנסיבותיו האישיות אשר אינן קשורות בביצוע העבירות.

במסגרת זו מן הראוי ליתן את הדעת לנסיבות הבאות:

א. הפגיעה של העונש בנאשם; אין ספק כי הטלת עונש קונקרטי בדמות מאסר בפועל יפגע בנאשם באופן ממשי. הנאשם בן 38, רווק המתגורר בבית הוריו, בן למשפחה קשת יום הסובלת ממצוקות רבות סוציאליות, בריאותיות וכלכליות, ומהווה עמוד התווך של המשפחה, שעה שנושא הוא על כתפיו הן את נטל פרנסת המשפחה והן את נטל התמיכה באמו ובאחותו הגרושה ובנותיה הקטנות להן הוא משמש הלכה למעשה כאב. נטל שכעולה מתסקיר שירות המבחן פוגע ביכולתו לפרדות ולביסוס תא משפחתי משלו.

בנסיבות הללו לא יכול להיות ספק כי כליאתו של הנאשם, שעד כה התנהלו חייו באפיק נורמטיבי כרוכה בייסורים לו ולמשפחתו, וכאלה הם חלקם הארי של עברייני התנועה.

ב. נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו; כאמור הנאשם הודה במסגרת כתב אישום מתוקן. ככלל הודאתו זו מלמדת קבלת אחריות והפנמת הפסול שבמעשה, לצד העובדה כי היה בה משום חיסכון בזמן שיפוטי יקר.

הנאשם הביע צער וחרטה כנה על ההשלכות הקשות של התנהלותו באירוע, שהוביל לתוצאה הטרגית, ובשירות המבחן תיאר כי מאז התאונה הוא מתקשה לחזור לתפקוד יציב, סובל מקשיי שינה וממצב רוח ירוד, נוטה להסתגרות ומוצף מחשבות חוזרות על התאונה והמנוח.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם מתמודד עם תופעות המשקפות את המשמעות הטראומטית של התאונה בחייו, עם תוצאותיה הקשות, כמו גם עם משמעות האחריות למות אדם אחר.

ג. עברו הפלילי של הנאשם. הנאשם נעדר עבר פלילי ולא תלויים ועומדים כנגדו תיקים פתוחים אחרים.

אשר לעברו התעבורתי, הנאשם מחזיק ברישיון נהיגה משנת 2001 ולחובתו 5 הרשעות קודמות בעבירות ברירת קנס, אחת מהן בגין נהיגה במהירות שמעל המותר.

במסגרת האבחון שנערך לנאשם בשירות המבחן, התרשמה קצינת המבחן המטפלת כי הנאשם אינו בעל דפוסים עבריינים או שוליים וכי אינו נוטה לזלזל בקביעות בחוקי התעבורה ובחוק בכלל, הוא אינו מאופיין בקווי אישיות אימפולסיביים, בעייתיים או פוגעניים ומשכך הסיכון הנשקף מפניו הינו נמוך.

ד. בגזירת דינו של הנאשם אתחשב בנסיבות חייו המורכבות, הקשות והלא פשוטות של הנאשם, כפי שהן עולות מתסקיר שירות המבחן ומטעונו ההגנה, בכל הנוגע לתא המשפחתי המורכב בו גדל, העדר מעגלי תמיכה משמעותיים בחייו והקשיים המרובים עימם הוא מתמודד עם עצם היום הזה.

באיזון בין מכלול השיקולים מצאתי כי יש להשית על הנאשם עונש מאסר אשר מחד יהיה משמעותי ומוחשי ויהלום את חומרת המעשים, תוצאות התאונה והשלכותיה; ומאידך ישקלל את כל אותם נתונים העומדים לזכותו ובפרט הודאתו ונסיבותיו האישיות המורכבות.

טרם גזירת דינו של הנאשם מצאתי להביא את דברי כב' השו' נאור ברע"פ 2995/12 בעניין הרמוס נ' מד"י, שענינם שאלת האיזון בין מכלול השיקולים:

"לצד בחינת נסיבותיה של המבקשת, יש לזכור כי השיקולים המתווים את שיקול דעתם של בתי משפט בעת קביעת העונש הראוי לעבירות תנועה בעלות תוצאות קטלניות, אינם מתמקדים רק בנאשם. על בית המשפט לשקול מערכת שיקולים רחבה יותר, הכוללת גם את בחינת תוצאות התאונה והאינטרס החברתי שבענישה. לענין זה נאמר:

"מטבע הדברים, ומכוח תפקידם, בחרו באי כוחה של המערערת להאיר את השלכותיו הקשות של העונש על שולחתם, בעוד שבית המשפט מצווה לתת את דעתו למערכת שיקולים רחבה יותר, וביניהם - כיצד נוהגים במי שולא רשלנותה, שלהשקפתנו היא חמורה גם חמורה, לא היה נגרם מותה של אשה, אם לילדים, שפתיל חייה קופד בחטף, ועולמם של בני משפחתה נשתנה עקב כך מן הקצה אל הקצה. לתוצאה זו נודעת חומרה כפולה ומכופלת נוכח המצב הבלתי נסבל בכבישי ישראל, שאת מחירו משלמים רבים בחייהם, כמעשה של יום יום. מצב זה אינו נובע מגזירת שמים, הואיל ובחלקו הארי נגרם עקב התנהגות רשלנית של נהגים אשר אינם מקפידים לקיים כללי בטיחות בסיסיים, כללים שנועדו לקדם סכנות מן הסוג שגרמו למותה של המנוחה" (ע"פ 4300/09 בן רובי נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 21.10.2009).

וכן את דברי כב' הש' הנדל בע"פ 6105/16 בענין מני חזון נ' מד"י:

"עם כל ההבנה למצבו האישי של המערער, ברי כי יש לשים את הדגש במקום אחר. ראשית לכל, הזרקור מופנה אל נפגע העבירה. המנוח היה בן 34 ואב לשלושה. גרימת מותו של המנוח הביאה להריסת עולם ומלואו, והמחיר שאותו שילמה משפחת המנוח אינו ניתן לשיעור. שנית, הדגש מושם על החברה בכללותה, ועל הנפגעים הפוטנציאליים מנהיגה רשלנית ופושעת. בהינתן דגשים אלה, ישנם שלושה כללים מנחים לענישה על עבירות של גרימת תאונה קטלנית תוך שימוש ברכב. הכלל הראשון, קדושת החיים. הכלל השני, והוא שיקול מרכזי בענישה הינו מידת האשמה של הנהג, הכלל השלישי קובע כי הנסיבות האישיות של הנהג מתגמדות נוכח התוצאה הטראגית של התאונה".

לנוכח כל האמור לעיל, ובאיזון מכלול השיקולים מצאתי כי יש למקם את הנאשם בשליש התחתון של מתחם העונש ההולם ובקרבה לתחתיתו לענין רכיב המאסר בפועל.

אשר לפיצוי משפחתו של המנוח - פיצוי כספי גבוה ככל שיהיה לא יפצה את המשפחה על אובדן חייו של בנה ולא יקטין

את כאבה על מותו הפתאומי והמיותר. עם זאת יש לפיצוי שיקבע תכליות חשובות נוספות ובהן, בין היתר, מתן סעד מיידי למשפחת המנוח מבלי שייאלצו להמתין לסיומם של ההליכים האזרחיים; הכרה חברתית בסבלו של הנפגע ושיתופו, במידת מה, בהליך הפלילי המתנהל נגד תוקפו; העלאת מעמדו של קורבן העבירה בהליך הפלילי וההכרה של מערכת אכיפת החוק בסבלו.

סוף דבר

מכל האמור ועל יסוד כלל השיקולים שמניתי לעיל אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. מאסר בפועל בן 5 שנים.
 - ב. 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר, והנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם כן יעבור עבירה של גרימת מוות בקלות דעת.
 - ג. 8 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר, והנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם כן יעבור עבירה של נהיגה בשכרות או גרם מוות ברשלנות.
 - ד. פסילה בפועל מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לצמיתות (בהתאם להסכמת הצדדים).
 - ה. פיצוי לטובת משפחת המנוח בסך של 35,000 ₪ שישולם תוך 90 ימים מהיום. הפיצוי יופקד בגזברות בית המשפט ויועבר למשפחת המנוח בהתאם לפרטים שיימסרו במזכירות בית-המשפט.
- בהתאם להמלצת שירות המבחן תשומת לב שב"ס לנזקקות הטיפולית הבולטת של הנאשם ולהמלצה כי במהלך תקופת מאסרו ישולב הנאשם בטיפול.
- זכות ערעור כחוק.
- העתק גזר הדין יועבר לשירות המבחן.
- ניתנה היום, ה' טבת תש"פ, 02 ינואר 2020, בהעדר הצדדים.